

STEPHEN KING

Kirjoittamisesta

Muistelmia leipätyöstä

TAMMI

★ DAVE'S RAG ★★

To Start the New Year Right: Here you are.

BIGGEST STORM OF YEAR HITS MAINE

December 29, 1959
For two days a hard time. Southern Maine got about 6 inches of snow. The story of foot-drifts. Shh... on the roads. It was probably the weather before or after it.

Most of the... including... vacation... week... these... New... Maine...

Mr. Christmas... Mr. & Mrs. Joy... after...

A Story in 3 Parts by Steve Klug **JUMPER** Part 1

My name is Jeff Davis. I live and work in the city of New York. I'm a Police Corporal, or in simple terms, I try to determine what's wrong with people who try to do somebody else--or themselves--in.

Robert Steppes was a compulsive jumper. He had tried to jump off a building six times. He was committed, but showed ingenious escape ability. He had escaped again, and was on a ledge above the street, 15 stories up the Chrysler Building.

He was exact. Since I had been trying to coax him down, they took me there to try through which he had climbed onto the ledge, he started, and looked vac gathering, but to me they looked like pyramids.

Steppes regained his balance, and then saw me. He cackled. "Hello, Dr. Castle. I see you've come to see me jump."

"Why?" Robert said, "Why did you come?"
"Why do you want to jump?" I asked. Although we had been

giving Maine a little northern... where... the...

lived... as... the... hair...ushman... also... the... 's

A few Year... will come... would you please... letters... about your activities... these letters come.

STEPHEN KING

Kirjoittamisesta

Muistelmia leipätyöstä

Suomentanut Ilkka Rekiaro

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

tammi

75 VUOTTA

HELSINKI

Runot suomentanut Riku Juti

Englanninkielinen alkuteos *On Writing. A Memoir of the Craft*

ilmestyi vuonna 2000 Yhdysvalloissa.

Kaikki tekstinäytteet, sekä hyvät että huonot,
ovat tekijän kynästä, ellei toisin ole ilmoitettu.

Copyright © 2000 by Stephen King

Published by agreement with Stephen King,
c/o The Lotts Agency, Ltd., New York
and Licht & Burr Agency, Copenhagen

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2018

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-0279-2

Rebellisyys maan perii.

MIGUEL DE CERVANTES

Valehtelu kannattaa.

NIMETÖN

Ensimmäiset alkusanat

Yhdeksänkymmentäluvun alussa (saattoi olla 1992, mutta on helppo unohtaa, kun menee lujaa) menin mukaan rock and roll -bändiin, jossa soitti lähinnä kirjailijoita. The Rock Bottom Remainersin (huippuhalvat jäännöskappaleet) keksi perustaa Kathi Kamen Goldmark, kirja-alan PR-ihminen ja muusikko San Franciscosta. Yhtyeeseen kuuluivat soolokitaristi Dave Barry, basisti Ridley Pearson, keyboardisti Barbara Kingsolver, mandolinisti Robert Fulgham ja rytmikitaristina meikäläinen. Mukana oli myös kolme laulavaa ”tyttöä” à la Dixie Cups, yleensä Kathi, Tad Bartimus ja Amy Tan.

Yhtyeen oli tarkoitus jäädä tilapäiseksi. Aioimme soittaa kahdessa konsertissa Amerikan kirjakauppiaiden konferenssissa, saada ihmiset nauramaan, muistella tuhlattua nuoruuttamme kolmen tai neljän tunnin ajan ja lähteä sitten kukin omille teillemme.

Niin ei käynyt, sillä bändi ei hajonnutkaan. Me huomasimme, että meistä oli niin mukavaa soittaa yhdessä, ettemme halunneet hajottaa bändiä. Kun saimme porukkaan vielä pari ihmistä soittamaan saksofonia ja rumpuja (ja alkuvaiheessa musiikilliseksi guruksi Al Kooperin, bändimme sydämen), kuulostimme ihan mukiinmeneviltä. Jengi maksoi päästäkseen kuulemaan meitä. Ei paljon, ei

U2:n tai E Street Bandin hintoja, mutta ehkä sen mitä konkarit sanovat roadhouse-fyrkaksi. Lähdimme kiertueelle, kirjoitimme siitä kirjan (vaimoni otti siihen kuvia ja tanssi aina kun henki tuli päälle, toisin sanoen varsin usein) ja jatkoimme soittamista silloin tällöin, joskus nimellä The Remainders, joskus nimellä Raymond Burr's Legs. Henkilökunta vaihtuu tämän tästä – kolumnisti Mitch Albom on tullut Barbaran tilalle keyboardistiksi, eikä Al enää ole mukana, koska hän ei tullut juttuun Kathin kanssa – mutta ydinryhmä on edelleen Kathi, Amy, Ridley, Dave, Mitch Albom ja minä... plus Josh Kelly rumpalina ja Erasmo Paolo saksofonistina.

Me soitamme musiikin tähden mutta myös seuran tähden. Me viihdymme yhdessä ja meistä on mukava päästä joskus juttelemaan päätoimestamme, siitä päivätyön lestistä, jossa meitä aina kehoitetaan pysymään. Me olemme kirjailijoita emmekä me koskaan kysy toisiltamme, mistä saamme ideamme, sillä me tiedämme, että siihen on mahdollon vastata.

Eräänä iltana Miami Beachissa söimme kiinalaista ruokaa ennen keikkaa. Kysyin Amylta, tuliko hänelle mieleen kysymystä, jota hänelle ei ole koskaan esitetty niissä kyselytuokioissa, joita pidetään lähes aina kirjailijan esitelmän päätteeksi. Siis kysymystä, johon ei koskaan pääse vastaamaan seistessään ihailevan yleisön edessä sen näköisenä, ettei muka vedä housuja jalkaan lahje kerrallaan niin kuin kaikki muutkin. Amy harkitsi vastaustaan pitkään ja sanoi lopulta: ”Kukaan ei kysy kielestä.”

Olen Amylle suuressa kiitollisuudenvelassa siitä, että hän sanoi näin. Olin siinä vaiheessa jo vuoden päivät pyöritellyt päässäni ajatusta pikku kirjasta, jossa halusin käsitellä kirjoittamista, mutta olin painanut jarrua, koska epäilin omia

motivejani. Miksi halusin kirjoittaa kirjoittamisesta? Mistä syystä kuvittelin, että minulla olisi siitä jotain painavaa sanottavaa?

Helppo vastaus tähän kysymykseen on, että miehellä, joka on myynyt niin paljon romaaneita ja novelleja kuin minä, täytyy olla jotain painavaa sanottavaa niiden kirjoittamisesta, mutta helppo vastaus ei välttämättä ole totuus. Ronald McDonald on myynyt rutkasti hampurilaisia, mutta tuskinpa kukaan välittää kuulla, miten hän sai sen aikaan. Jos kuvittelisin itsestäni niin suuria että voisin sanoa lukijoille miten kirjoittaa, minulla täytyisi olla parempi syy kuin pelkkä kaupallinen menestys. En toisin sanoen halunnut kirjoittaa edes tällaista lyhyttä kirjaa, sillä pelkäsin, että tuntisin itseni sen jälkeen joko kirjalliseksi poskisolistiksi tai vaikeaselkoiseksi kusipääksi. Sellaisia kirjoja – ja kirjailijoita – on markkinoilla jo kiitos vain ihan tarpeeksi.

Mutta Amy oli oikeassa. Kukaan ei kysy kielestä. DeLilloilta ja updikeilta ja styroneilta kysytään, muttei viihdekirjailijoilta. Silti monet meistä tavallisista kuolevaisista kiinnittävät huomiota kieleen omalla vaatimattomalla tavallaan ja paperilla tapahtuvan tarinoinnin taito kiinnostaa meitä intohimoisesti. Tämä kirja on yritys kertoa lyhyesti ja mutkattomasti, miten minä päädyin tähän työhön, mitä tiedän siitä nyt ja miten sitä harjoitetaan. Kirja kertoo leipätyöstä ja se kertoo kielestä.

Omistan tämän kirjan Amy Tanille, joka sanoi minulle hyvin selvästi ja suoraan, että minulla on lupa se kirjoittaa.

Toiset alkusanat

Tämä kirja on lyhyt, koska suurin osa kirjoittamista käsittelevistä kirjoista on täyttä soopaa. Kaunokirjailijat, allekirjoittanut mukaan lukien, eivät kovin hyvin ymmärrä työtään – sitä, miksi se sujuu kun sujuu ja miksei se suju kun ei suju. Minä tuumin, että mitä lyhyempi kirja, sitä vähemmän soopaa.

Yksi huomionarvoinen poikkeus soopasääntöön on William Strunk Jr:n ja E. B. Whiten *The Elements of Style*. Siinä on kirja, jossa on hyvin vähän soopaa, jos lainkaan. (Se on tietenkin myös lyhyt, 85-sivuisena paljon tätä kirjaa lyhyempi.) Sanottakoon heti aluksi, että jokaisen kirjailijaksi havittelevan kannattaa lukea *The Elements of Style*. Sääntö 17 luvussa nimeltä Principles of Composition on: ”Jätä tarpeettomat sanat pois.” Yritän ottaa onkeeni.

Kolmannet alkusanat

Yksi liikennesääntö, jota en tässä kirjassa muualla suoraan sano: ”Toimittaja on aina oikeassa.” Siitä seuraa, ettei kukaan kirjailija noudata jokaista toimittajansa neuvoa, sillä kaikki ovat syntiä tehneet eivätkä yllä täydellisyyden asteelle. Asian voi sanoa niinkin, että kirjoittaminen on inhimillistä, toimittaminen jumalallista. Chuck Verrill toimitti tämän kirjan niin kuin monet romaaninikin. Kuten aina, Chuck, sinä olit jumalallinen.

STEVE

Ansioluettelo

Mary Karrin muistelmateos *Valehtelijoiden kerho* sai minut ällistymään. Ei vain julmuutensa, kauneutensa ja kirjailijan ihastuttavan murrekorvan tähden, vaan kirjan kaiken kattavuuden tähden. Karr muistaa menneisyydestään kaiken.

Minä en muista. Lapsuuteni oli omituisen nytkähtelevää. Minut kasvatti yksinhuoltaja, joka muutti varhaisimpina vuosinani usein ja saattoi – tästä en ole aivan varma – passittaa veljeni ja minut joksikin aikaa sisarensa hoiviin, koska oli tilapäisesti kyvytön huolehtimaan meistä taloudellisesti tai henkisesti. Voi olla, että hän vain ajoi takaa isäämme, joka kasasi ison nipun laskuja ja lähti sitten livohkaan, kun minä olin kahden ja veljeni David neljän vanha. Oli niin tai näin, äiti ei löytänyt isää. Äitini, Nellie Ruth Pillsbury King, oli Yhdysvaltain ensimmäisiä vapaita naisia, joskaan ei omasta tahdostaan.

Mary Karr kuvaa lapsuutensa lähes katkeamattomana panoraamana. Minun lapsuuteni on sumuinen maisema, jossa näkyy paikoin muistoja kuin yksittäisiä puita... sen näköisiä, että ne voivat käydä kiinni ja syödä minut.

Seuraavassa on tällaisia muistoja ja valikoituja välähdyksiä nuoruuteni ja ensimmäisten aikuisvuosieni hieman vähemmän häilyvistä ajoista. Tämä ei ole omaelämäkerta vaan eräänlainen ansioluettelo, yritykseni osoittaa, miten yksi ihminen kasvoi kirjailijaksi. En puhu siitä, miten minusta tehtiin kirjailija. En usko, että kestään voi tehdä

kirjailijaa. Sen paremmin olosuhteet kuin tahdonvoimaan eivät saa sitä aikaan (aikoinani kyllä luulin niin). Edellytykset ovat alkuperäispakkauksessa vakiovarusteina. Ne eivät suinkaan ole poikkeuksellisia edellytyksiä. Minun nähdäkseni monilla ihmisillä on ainakin jonkin verran kirjailijan ja tarinankertojan lahjoja, ja näitä lahjoja voi vahvistaa ja hioa. Jos en ajattelisi niin, tämän kirjan kirjoittaminen olisi ajanhukkaa.

Seuraavassa kerron vain, miten minun kohdallani kävi. Elämäni oli nytkähtelevää kasvua, jossa kunnianhimo, halu, hyvä tuuri ja hyppysellinen lahjakkuutta vaikuttivat yhdessä. Ei maksa vaivaa lukea rivien välistä eikä etsiä punaista lankaa. Sitä ei löydy. Näytän vain hajanaisia valokuvia ja niistäkin suurin osa on epätarkkoja.

1

Vanhimmissa muistoissani kuvittelin olevani joku muu, Ringlingin veljesten sirkuksen muskelipoika. Se tapahtui Ethelyn-tädin ja Oren-sedän luona Mainen Durhamissa. Tätini muistaa sen hyvin ja sanoo minun olleen kaksi ja puoli- tai kolmevuotias.

Löysin autotallin nurkasta ison kevyttiilen ja onnistuin nostamaan sen lattiasta. Kiikutin sitä hitaasti autotallin sileällä betonilattialla, mutta mielessäni olin pukeutunut eläimen (todennäköisesti leopardin) taljaan ja yleisö odotti hievahtamatta. Kirkas sinertävä valonheitin seurasi minua, kun kannoin suurta kuormaani. Yleisön ihastelevat ilmeet kertoivat kaiken: se ei ollut koskaan nähnyt niin uskomattoman vahvaa pikkupoikaa. ”Ja hän on vasta kaksivuotias!” joku kuiskasi ihmeissään.

Minun tietämättäni ampiaiset olivat tehneet pesän onton tiilen alapuolelle. Yksi asukeista, kenties pottuuntuneena siihen, että joutui vasten tahtoaan muuttamaan, lensi pesästä ja pisti minua korvaan. Kipu oli hohtavan kirkas kuin myrkyllinen innoitus. Se oli kovin kipu mitä olin lyhyen elämäni varrella kokenut, mutta se pysytteli listan kärjessä vain muutaman sekunnin. Kun pudotin tiilen paljaalle jalalleni ja murskasin kaikki viisi varvasta, unohdin ampiaisen tykänään. En muista, vietiinkö minut lääkäriin, eikä muista Ethelyn-tätikään (Oren-eno, Pahan Tulen todennäköinen omistaja, kuoli jo lähes kaksikymmentä vuotta sitten), mutta hän muistaa ampiaisen piston, murskaantuneet varpaat ja sen, miten minä niihin suhtauduin. ”Voi miten sinä huusit, Steven!” hän sanoi. ”Kyllä lähti pojasta sinä päivänä ääntä.”

2

Noin vuotta myöhemmin olin äitini ja veljeni kanssa West De Peressä Wisconsinissa. En tiedä miksi. Äitini toinen sisar Cal (toisen maailmansodan aikainen kotirintama-naisten kauneuskuningatar) asui Wisconsinissa lupsakan miehensä kanssa, joka oli perso oluelle. Ehkä äiti muutti meidän kanssamme sinne ollakseen lähellä sisartaan. En tosin muista nähneeni Weimereita kovinkaan usein. Kumpaakaan. Äiti kävi töissä, mutta en edes muista missä. Mieleni tekisi sanoa, että hän työskenteli leipomossa, mutta se taisi olla vasta myöhemmin, kun muutimme Connecticutiin ollaksemme lähellä hänen Lois-sisartaan ja tämän miestä (Fred ei ollut perso oluelle, eikä häntä voinut sanoa lupsakaksikaan; hän oli sänkipää, joka jostain ihmeen syystä halusi ajaa avoautollaan katto ylhäällä).

Wisconsinissa asuessamme lapsenlikkamme vaihtuivat solkenaan. En tiedä, ottivatko he loparit, koska Davidissa ja minussa oli kestämistä, vai löysivätkö he parempi-palkkaisen työn tai vaatikko äiti heiltä enemmän kuin mihin he olivat valmiit. Tiedän vain, että heitä oli kokonainen liuta. Muistan selvästi vain Eulan, vai olisiko se ollut Beulah. Hän oli teinityttö, talonkokoinen ja kova nauramaan. Eula-Beulahilla oli ihastuttava huumorintaju, sen minä huomasin jo nelivuotiaana, mutta myös vaarallinen huumorintaju – jokaisen naurunpuuskan ja siihen liittyvän käsien taputuksen, pehvan keikutuksen ja pään nakkauksen takana näytti piileksivän ukkosen jyrähdys. Kun katson televisiosta piilokameralla otettuja kuvia lapsenvahdeista, jotka yhtäkkiä antavat lapselle korvapuustin, Eula-Beulah palautuu aina mieleeni.

Oliko Eula-Beulah yhtä ankara David-veljelleni kuin minulle? En osaa sanoa. David ei ole mukana muistojeni kuvissa. Sitä paitsi David ei varmasti ollut yhtä altis Hurrikaani Eula-Beulahin myrskytuulille. Kuusivuotiaana hän oli jo ensimmäisellä luokalla ja siksi enimmäen päivää poissa tulilinjalta.

Usein kun Eula-Beulah oli puhelimesta ja nauraa hekotti ties kenen kanssa, hän viittasi minut luokseen. Hän halasi minua, kutitti minua, sai minut nauramaan ja sitten hän pamautti minua nauraen päälakeen niin kovasti, että lensin kumoon. Sitten hän kutitti minua paljailla varpailtaan, kunnes me taas nauroimme yhdessä.

Eula-Beulah oli piereskelijä ja hänen pierunsa olivat sekä äänekkäitä että pahanhajuisia. Joskus kun tarve yllätti, hän paiskasi minut sohvalle, laski villahameisen takalistsansa kasvojeni eteen ja antoi tulla tuutin täydeltä. ”Pam!” hän huusi riemuissaan. Minusta se tuntui samalta kuin

jos minut olisi haudattu suokaasuilotulitukseen. Muistan pimeyden, tukehtumisen pelon, ja muistan kuinka nauroin. Kokemus oli niin kamala, että se oli myös hassunkurinen. Eula-Beulah valmisti minua monella tapaa kirjallisuusarvosteluihin. Kun satakiloinen lapsenlikka on pieraissut naamalle ja huutanut Pam!, ei enää pelkää *Village Voicen* kriitikoita.

En tiedä, miten muiden lapsenvahtien kävi, mutta Eula-Beulah sai kenkää. Eräänä aamuna hän paistoi minulle aamiaiseksi munan. Minä söin sen ja pyysin toisen. Eula-Beulah paistoi minulle toisen ja kysyi, halusinko kolmannen. Hänen ilmeensä sanoi: ”Uskallapas pyytää kolmas, Stevie.” Joten minä poika pyysin kolmannen ja neljännen. Ja niin edespäin. Taisin lopettaa seitsemänteen – numero seitsemän on jäänyt mieleeni varsin selvästi. Voi olla että munat loppuivat. Tai minä luovuin leikistä. Tai Eula-Beulah huolestui. En tiedä, mutta oli varmasti hyvä, että leikki katkesi seitsemänteen munaan. Niissä on syömistä nelivuotiaalle.

Ensi alkuun oloni oli ihan hyvä ja sitten heitin herkut lattialle. Eula-Beulah nauroi, kumautti minua päälakeen, tyrkkäsi minut komeroon ja pani oven lukkoon. Pam! Jos hän olisi lukinnut minut kylppäriin, hän olisi kenties saanut pitää työpaikkansa, mutta kun ei. Minä en tosissani pannut pahakseni sitä, että jouduin komeroon. Siellä oli pimeää, mutta siellä myös tuoksui äitini hajuvesi Coty ja oven alta kajasti turvallinen valo.

Konttasin komeron perälle. Äidin takit ja mekot hipoivat selkääni. Rupesin röyhtäilemään. Pitkät röyhtäisyt polttivat kuin tuli. En muista voineeni pahoin, mutta ilmeisestikin voin, sillä kun avasin suuni seuraavaan röyhtäisyyn, heitin taas ryynit. Äidin kengille. Siihen loppui Eula-Beulahin

tarina. Äidin tullessa töistä lapsenlikkamme koisi sikeästi sohvalla ja pikku Steve oli lukkojen takana komerossa, hänkin sikeässä unessa tukka oksennetuista kananmunista räähässä.

3

Visiittimme West De Peressä ei ollut pitkä eikä onnistunut. Meidät häädettiin kolmannen kerroksen asunnostamme, kun naapuri näki kuusivuotiaan veljeni konttaamassa katolla ja soitti poliisille. En tiedä, missä äiti oli silloin. Enkä tiedä, missä senviikkoinen lapsenvahti oli. Tiedän vain, että minä olin vessassa ja seisoin paljain jaloin patterin päällä kurkistelemassa, putoaisiko veljeni katolta vai pääsikö hän ehjin nahoin takaisin vessaan. Hän pääsi. Hän on nyt viisikymmentäviisivuotias ja asuu New Hampshiressa.

4

Joskus viisi- tai kuusivuotiaana kysyin äidiltä, oliko hän koskaan nähnyt kenenkään kuolevan. Kyllä, hän vastasi, hän oli nähnyt yhden kuolevan ja kuullut kuinka eräs toinen oli kuollut. Kysyin, miten on mahdollista kuulla ihmisen kuolevan, ja hän selitti, että kyse oli eräästä tytöstä, joka hukui Prout's Neckiin 1920-luvulla. Hän kertoi tytön uineen liian syvälle. Tyttö ei päässyt enää takaisin rantaan ja rupesi huutamaan apua. Paikalla olleet miehet yrittivät pelastaa hänet, mutta virtaus ulapalle päin oli niin voimakas, että he joutuivat kääntymään takaisin. He pystyivät vain katsomaan rannalta, turistit ja paikalliset, minun tyttöikäinen äitini

muiden joukossa, odottamaan pelastusvenettä jota ei koskaan tullut, ja kuuntelemaan miten se tyttö huusi, kunnes häneltä loppuivat voimat ja hän hukkui. Aallokko toi hänen ruumiinsa rantaan New Hampshiressa, äiti kertoi. Kysyin, kuinka vanha tyttö oli. Neljätoista, äiti sanoi, luki sitten minulle sarjakuvaa ja komensi nukkumaan. Jonain toisena päivänä hän kertoi minulle siitä kuolemasta, jonka oli nähnyt omin silmin, merimiehestä joka hyppäsi hotelli Graymoren katolta Mainen Portlandissa ja laskeutui kadulle.

”Hän meni liiskaksi”, äiti sanoi asiallisella äänellä. Hetken päästä hän lisäsi: ”Hänestä lähti jotain vihreää. Muis-tan sen vieläkin.”

Niin muistan minäkin, äitikulta.

5

Enimmän ajan niistä yhdeksästä kuukaudesta, jotka minun olisi kuulunut viettää ensimmäisellä luokalla, minä vietinkin vuoteessa. Ongelmat alkoivat tuhkarokosta, ihan taval-lisesta, ja pahenivat siitä. Minua piinasi angiina, joka äityi vähän väliä rajuksi.

Jossain vaiheessa korvat tulivat mukaan leikkiin, ja eräänä päivänä äiti soitti taksin (hänellä ei ollut ajokorttia) ja vei minut lääkärille, joka oli liian tärkeä tekemään kotikäyntejä. Hän oli korvatautien erikoislääkäri. (Jostain syystä luulin, että tällaista lääkäriä sanotaan otologiksi.) Minulle oli yhdentekevää, oliko hän erikoistunut korviin vai persrei-kiin. Minulla oli neljänkymmenen asteen kuume, ja niel-lessä kipu sai poskeni syttymään kuin levyautomaatin valot.

Lääkäri kurkisteli korviini, enimmäkseen vasempaan (luulisin). Sitten hän käski minun käydä pitkäkseni tut-

kimuspöydälle. ”Nousehan hiukka, Stevie”, hoitaja sanoi ja pani pääni alle ison imukykyisen liinan, olisiko ollut vauvanvaippa. Poskeni lepäsi sillä kun olin laskenut pääni alas. Olisihan minun pitänyt arvata, että jotain on mätää Tanskanmaassa. Mistä sen tietää, vaikka olisinkin arvannut.

Haistoin alkoholin pistävän hajun. Kuulin kolahduksen kun lääkäri avasi sterilaattorin. Näin hänen kädessään neulan – se näytti yhtä pitkältä kuin viivoitin, joka minulla oli penaalissa – ja jännityin. Lääkäri hymyili rauhoittavasti ja sanoi sen tutun valheen, josta lääkäreiden kuuluisi joutua oikopäätä vankilaan (ja tuplaksi aikaa, jos valehtelevat lapselle): ”Älä jännitä, Stevie, ei tämä satu.” Minä uskoin häntä.

Hän työnsi neulan korvaani ja puhkaisi tärykalvon. Kipu oli kovempi kuin mikään mitä olen sen jälkeen tuntenut – ainoa lähimainkaan samanlainen kokemus oli ensimmäinen toipilaskuukausi sen jälkeen, kun jäin pakettiauton alle kesällä 1999. Silloin kipua kesti kauemmin mutta se ei ollut yhtä voimakasta. Tärykalvon puhkaisun kipu oli silmitöntä. Minä huusin. Päässäni kuului ääni, voimakas suukon muiskautus. Korvastani valui lämmintä nestettä, kuin olisin ruvennut huutamaan väärästä reiästä. Toki minä siinä vaiheessa huusin ihan kylliksi oikeastakin reiästä. Minä nostin kyyneliä valuvat kasvoni ja katsoin ihmeissäni lääkäriä ja sitten hoitajaa. Sitten katsoin liinaa, jonka hoitaja oli levittänyt tutkimuspöydän yläpään suojaksi. Siinä oli iso kostea läiskä. Siinä näkyi myös ohuina rihmoina keltaista märkää.

”Kas niin”, lääkäri sanoi ja taputti minua olalle. ”Sinä olit urhea poika, Stevie. Kaikki on ohi.”

Seuraavalla viikolla äiti soitti taas taksin, me ajoimme uudestaan korvalääkärille ja minä sain jälleen maata kyljelläni liina pääni alla. Jälleen haistoin alkoholin pistävän

hajun – jonka vieläkin yhdistän kipuun, sairauteen ja kauhuun, kuten varmaan moni muukin – ja näin pitkän neulan. Lääkäri vakuutti taas, ettei minuun sattuisi, ja jälleen minä uskoin häntä. En täysin mutta kuitenkin sen verran että olin aloillani, kun hän työnsi neulan korvaani.

Se sattui. Melkein yhtä kovasti kuin ensimmäisellä kerralla. Päässäni kuuluva muiskautus oli kovempi. Sillä kertaa jättiläiset suukottelivat (”imivät naamaa ja pyörittelivät kieltään”, kuten me silloin sanoimme). ”Kas niin”, hoitaja sanoi, kun se oli ohi ja minä makasin märkälätäkössäni. ”Se kirpaisee vain pikkuisen. Etkä sinä halua kuuroksi tulla, ethän? Ja nyt se on jo ohi.”

Minä uskoin sen suunnilleen viisi päivää, ja sitten taksi tuli seuraavan kerran talon eteen. Ajoimme uudestaan korvalääkärille. Muistan kun kuski uhkasi äidille ajaa tien sivuun ja jättää meidät kydistä, ellen minä lakkaisi huutamasta.

Jälleen minä makasin tutkimuspöydällä vaippa pääni alla ja äiti istui odotushuoneessa kädessään lehti, jota hän tuskin pystyi lukemaan (niin ainakin haluaisin kuvitella). Jälleen kerran haistoin alkoholin pistävän hajun ja lääkäri kääntyi minuun päin kädessään neula, joka näytti yhtä pitkältä kuin viivoittimeni. Jälleen kerran hän hymyili merkiksi siitä, että tällä kertaa minuun sattuisi.

Näistä kuusivuotiaana kokemistani toistuvista tärykalvon puhkaisuista saakka elämäni pääperiaatteisiin on kuulunut tämä: minua voi höynäyttää seurauksitta vain kahdesti. Kolmas kerta toden sanoo. Tällä kolmannella kerralla korvalääkärin pöydällä maatessani minä rimpuilin ja huusin ja panin hanttiin. Aina kun neula lähestyi korvaani, minä huitaisin sen pois. Lopulta hoitaja kutsui äitini odotushuoneesta. He saivat kahdestaan minut pysymään

aloillani sen aikaa, että lääkäri pystyi työntämään neulan korvaani. Minä huusin niin pitkään ja niin kovasti, että kuulen huutoni vieläkin. Minusta tuntuu, että se viimeinen huuto kaikuu yhä jossain pääni syvässä laaksossa.

6

Kolhoon ja kylmään aikaan hieman äskeisen jälkeen – vuoden 1954 tammi- tai helmikuussa, ellen erehdy – taksi tuli taas. Sillä kertaa lääkäri ei ollut erikoistunut korviin vaan kurkkuun. Taas äiti istui odotushuoneessa ja taas minä istuin tutkimuspöydällä hoitaja vierelläni ja taas minä haistoin alkoholin pistävän hajun, jolla on vieläkin valta saada viidessä sekunnissa sydämeni lyömään kaksi kertaa nopeammin.

Sillä kertaa minulta kuitenkin vain otettiin jonkinlainen näyte nielusta. Se pisti ja maistui kamalalta, mutta korvalääkärin pitkän neulan jälkeen se oli lastenleikkiä. Kurkkulääkäri pisti otsalleen mielenkiintoisen vempaimen, jonka hihna kiersi hänen päänsä. Keskellä oli peili, josta paistoi kirkas valo kuin kolmas silmä. Hän katsoi suuhuni pitkään ja käski avata sitä isommaksi, kunnes leukaperäni naksahativat, mutta hän ei pistellyt minua neuloilla ja siksi minä pidin hänestä kovasti. Hetken kuluttua hän antoi luvan sulkea suuni ja kutsui äidin paikalle.

”Vika on nielurisoissa”, lääkäri selitti. ”Ne ovat sen näköiset kuin kissa olisi raapinut niitä kynsillään. Ne pitää leikata.”

Jossain vaiheessa tämän jälkeen muistan kun minua työnnettiin pyörien varassa kirkkaiden valojen alle. Valkonaamioinen mies kumartui ylleni. Hän seisoi pöydän

päässä ja minä makasin selälläni (vuosina 1953 ja 1954 minä makasin pöydillä vähän väliä). Minusta hän näytti olevan ylösalaisin.

”Stephen”, hän sanoi. ”Kuuletko sinä?”

Minä vastasin kuulevani.

”Hengitä syvään”, hän sanoi. ”Kun heräät, saat niin paljon jätskiä kuin ikinä haluat.”

Hän laski kasvoilleni jonkinlaisen vekottimen. Muistikuvani siitä on, että se näytti perämoottorilta. Hengitin syvään ja kaikki pimeni. Herättyäni olisin todellakin saanut niin paljon jäätelöä kuin halusin, mutta se ei paljon lohduttanut, sillä minun ei tehnyt mieli jäätelöä. Kurkku tuntui turvonneelta ja paksulta. Paremmiin siinä kuitenkin kävi kuin neulatemppussa. Ihan totta. Kaikki muu kalpeni korvalääkärin neulatemppun rinnalla. Viekkää nielurisani jos on pakko, laittakaa jalkani teräksiseen lintuhäkkiin, mutta säästäkää hyvät ihmiset minut otologilta.

7

Sinä vuonna veljeni David hyppäsi yhden luokan yli neljännelle ja minut otettiin kokonaan koulusta pois. Minulle oli tullut ensimmäisellä luokalla liikaa poissaoloja. Siitä äiti ja opettajat olivat yhtä mieltä. Voisin aloittaa syksyllä uudelleen alusta, jos terveyteni kestäisi.

Suurimman osan siitä vuodesta minä olin kotona joko vuoteessa tai muuten vain neljän seinän sisällä. Minä luin noin kuuden tonnin painosta sarjakuvia, ylenin Tom Swiftiin ja Dave Dawsoniin (toisen maailmansodan lentäjä-sankari, jonka koneiden potkurit aina ”kyntivät taivasta”) ja siirryin sitten Jack Londonin vertahyytäviin eläintari-

noihin. Jossain vaiheessa rupesin itsekin kirjoittamaan kertomuksia. Jäljittely edelsi luomista. Minä kopioin *Combat Casey* -sarjakuvia sanatarkasti sinikantiseen vihkooni ja lisäsin toisinaan omiani, kun katsoin sen soveliaaksi. ”They were camped in a big dratty farmhouse room”, minä kirjoitin. Kesti vuoden tai kaksi ennen kuin minulle selvisi, että *drat* ja *draft* ovat eri sanoja. Muistan samoihin aikoihin luulleeni, että *details* on sama kuin *dentals* ja että *bitch* on oikein pitkä nainen. Siinä mielessä *a son of a bitch* oli todennäköisesti koripalloilija. Kuusivuotiaan bingopalloista suurin osa leijuu vielä sekoitussäiliössä.

Lopulta minä näytin yhtä tällaista kopioitua sekasikiötä äidille ja hän oli ihastuksissaan. Muistan hänen hieman hämmästyneen hymynsä, kuin hän ei olisi pystynyt uskomaan, että hänellä saattoi olla niin fiksu poika, ihmelapsi melkein, hemmetti soikoon. En ollut ennen nähnyt hänen kasvoillaan sitä ilmettä – ainakaan minun aikaansaamanani – ja minusta se oli aivan ihana.

Hän kysyi, olinko keksinyt tarinan omasta päästäni, ja minun oli pakko myöntää, että olin kopioinut enemmän osan sarjakuvalehdestä. Hän näytti pettyneeltä, ja siihen karisi minunkin mielihyväni. Lopulta hän ojensi vihkon takaisin. ”Stevie, keksi oma tarina”, hän sanoi. ”Ne *Combat Casey* -sarjakuvat ovat roskaa. Casey on pelkkä tappelupukari. Minusta tuntuu, että sinä pystyt parempaan. Kirjoita oma kertomus.”

Mikä on Stephen Kingin menestyksen salaisuus?
Kirjailija vastaa kysymykseen yhdistämällä
kirjoittamisoppaan ja muistelman
kiehtovalla tavalla.

Kirjoittamisesta on persoonallinen, hauska ja rohkaiseva opas kirjailijaksi aikoville. Stephen King kertoo, mitkä ovat kirjailijan työkalut, miten ne hankitaan ja miten ne pysyvät kunnossa. Hän tarjoaa hyödyllisiä neuvoja kielenkäytöstä ja tarinan kuljetuksesta, kirjailijan työtavoista ja kustantajan lähestymisestä. Hän kuvailee myös, miten hänestä tuli se mikä hän on. Mukana on välähdyksiä rosoisista lapsuus- ja nuoruusvuosista, joiden maailma oli toisinaan kuin suoraan Kingin romaaneista.

”Klassikko, ainoa lajissaan.”

THE WALL STREET JOURNAL

”Kingin *Kirjoittamisesta* tarjoaa hienoja hetkiä. Sitä lukiessa King rinnastuu Beatlesiin. Kummatkin nousivat nopeasti maineeseen. Kummatkin käyttivät suosiotaan kasvaakseen, kokeillakseen, oppiakseen. Ja King tekee edelleen niin, kertoo tarinoita kaikkien näiden vuosien jälkeen.”

USA TODAY

